

HARVARD

THẾ GIỚI CỦA ĐÀN ÔNG?

NGÀY 11/2/2007 BÀ CATHERINE DREW GILPIN FAUST ĐƯỢC CHÍNH THỨC BỔ NHIỆM LÀM HIỆU TRƯỞNG THỨ 28 CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC TỔNG HỢP HARVARD. ĐÂY LÀ MỘT NGÀY TRỌNG ĐẠI NGƯỜI HARVARD KHÔNG BAO GIỜ CÓ THỂ QUÊN, VÌ NÓ ĐÁNH DẤU SỰ CHẤM DỨT LỊCH SỬ 370 NĂM CÁN ĐÀN ÔNG ĐỘC QUYỀN NẮM GIỮ CƯƠNG VỊ CAO QUÝ NÓI TRÊN SUỐT TỬ NGÀY HARVARD RA ĐỜI.

Thưa bà Faust, ông Barack Obama từng tốt nghiệp đại học Harvard, hiện ông ấy đang phải hết sức nỗ lực để cứu vãn tất cả các lĩnh vực khỏi tình trạng chìm xuống. Bà có gặp ông ấy và xin nhà nước cứu trợ?

Không. Rất tiếc là thời gian qua tôi không có hân hạnh được tiếp kiến Tổng thống.

Nhưng bà không phủ nhận trường đại học của bà đang đứng trước khó khăn tài chính hết sức lớn lao?

Chúng tôi cũng cảm nhận được không khí cuộc khủng hoảng. Chúng tôi cho rằng giá trị tài sản của chúng tôi trong năm tài chính này bị sụt giảm khoảng 30%, có nghĩa là chúng tôi mất 11 tỷ đôla. Cũng như tổng thống Obama, tôi cũng phải lãnh đạo trong bối cảnh đầy lo lắng và bất an.

Nhiều người cho rằng, Harvard làm vào tình trạng bị dạt này cũng không oan. Chính Công ty quản lý Harvard (Harvard Management Company - HMC) đã tiến hành kinh doanh Derivat đầy mạo hiểm với tài sản của quý?

Chiến lược quản lý tài sản của chúng tôi rất giống với các trường đại học khác, thí dụ như với Yale. Và nếu xem xét khía cạnh kết quả thì có thể nói là tuyệt vời - tốt hơn nhiều so với kiểu đầu tư bảo thủ: 15 năm liền lợi nhuận bình quân đạt 15,7%. Vấn đề là ở chỗ các điều kiện kinh tế thay đổi quá nhanh và đột ngột.

Ngay trong những năm làm ăn phát đạt nhất cũng có sự tranh cãi liệu các nhà quản lý HMC có đáng để được hưởng tới 35 triệu USD mỗi năm - cao hơn nhiều so với mức mà bản thân bà có thể chấp nhận trả cho các vị giáo sư tài ba nhất?

Chí ít thì bây giờ mọi người có thể biết chúng tôi trả lương như thế nào

cho các nhà quản lý của mình. Điều này không có ở các trường đại học giao tài sản của mình cho các hãng bên ngoài quản lý.

Vậy thì giờ đây bà có định hạn chế khoản tiền lương trả các nhà quản lý của trường hay không, theo kiểu mà Wall Street cũng đang cân nhắc?

Hàng năm chúng tôi đều xem xét việc trả lương, đối với năm nay thì mọi sự đều chưa ngã ngũ. Nhưng tất nhiên ngày nay chúng tôi nhìn thế giới với một con mắt khác. Mọi vấn đề tài chính đều phải xem xét lại ví dụ, mức học phí cao nhất là bao nhiêu? Kinh phí dành cho nghiên cứu do nhà nước cấp sẽ là bao nhiêu? Và nhất là tiền ủng hộ, tài trợ của các Mạnh Thường Quân sẽ như thế nào? Điều gì sẽ xảy ra khi bản thân những người bạn và các nhà tài trợ của Harvard cũng đang bị áp lực về tài chính?

Nói khác đi, bà buộc phải dè xén, tiết kiệm, thua bà, bà phải tiết kiệm

ở những lĩnh vực nào ?

Khi tôi có mặt tại một cuộc gặp gỡ, trên bàn bày một số đồ ăn nguội như Sandwiches và Bagels. Tôi thực sự không còn tin vào mắt mình nữa. Có lẽ nhầm lẫn gì chăng vì từ tháng 11 chúng tôi đã có quyết định trong tất cả các cuộc gặp gỡ trong trường sẽ không có khoản ăn uống. Chúng tôi muốn tiết kiệm các khoản chi không cần thiết, không phục vụ cho việc giảng dạy và nghiên cứu.

Cán bộ nhân viên của bà đâu có quan tâm đến vài ba cái bánh mì.

Họ lo lắng vì các nhà nghiên cứu trẻ, kể cả không được tuyển để làm việc lâu dài và nhà trường sẽ không thể tuyển thêm người mới.

Chúng tôi không có chủ trương đình chỉ việc tuyển người. Nhưng chúng tôi cân nhắc về từng trường hợp một, chúng tôi phải xem xét kỹ, liệu vị trí đang bị trống này có nhất thiết phải có người thay thế hay không. Gần 50% chỉ tiêu của nhà trường là chỉ tiêu cho vấn đề nhân sự.

Thưa bà, có phải những người tốt nghiệp Harvard là những người tham lam?

Không phải thế. Nhưng ở trường

chúng tôi, cứ mùa thu đến là lại rộ lên chiến dịch tuyển mộ rất rầm rộ: các hãng tài chính đến đây và chèo kéo sinh viên với những hứa hẹn đầy hấp dẫn. Hai nhà kinh tế ở Harvard đã có một bài viết tuyệt vời về vấn đề này. Chỉ có những người điên mới từ chối những công việc được trả lương cực kỳ hậu hĩnh như thế. Xin các vị cũng đừng quên, đây còn là vấn đề thể diện nữa, cho dù hiện giờ vấn đề này phần nào có bị giảm sút.

Thưa bà trong cuộc khủng hoảng hiện nay bà có thấy sự đánh giá về giá trị trong sinh viên của trường đang có sự thay đổi?

Có đấy. Có lẽ một phần cũng vì tân

Tổng thống Barack Obama, nhưng rõ ràng là nhiều sinh viên đã cảm nhận được một bầu không khí sôi nổi, hăng hái nhằm cải thiện thế giới này. Chưa năm nào số lượng sinh viên tốt nghiệp lại đăng ký tham gia Teach for America đông đúc như năm nay, các em đó tình nguyện tham gia dạy học hai năm liền tại các trường quốc lập.

Bà với tư cách là chủ tịch Harvard có trách nhiệm đặc biệt gì để không chỉ động viên khích lệ sinh viên Trung Quốc hoặc sinh viên Đức mà cả giới trẻ Mỹ say mê với các môn Vật lý hoặc Sinh học?

Chúng tôi muốn tiếp tục thu hút những người tài ba nhất trên khắp thế

giới đến đây. Mặc dù vậy chúng tôi hy vọng rằng trong tương lai sẽ có nhiều nghiên cứu sinh là người Mỹ đến với Harvard.

Harvard phải mất 370 năm để có một phụ nữ ở vị trí lãnh đạo cao nhất. Thưa bà, trước đây các cụ nhà muốn bà sẽ trở thành một người như thế nào?

Bố mẹ tôi muốn tôi trở thành vợ của một người chồng giàu có.

Cho đến nay bà đã ở cương vị chủ tịch được 2 năm. Nhưng Harvard vẫn còn là một thế giới của đàn ông?

Tôi không tin như vậy. Tôi muốn rằng, nó sẽ là thế giới của bất kỳ ai - không lệ thuộc vào giới tính, chủng tộc hay khuynh hướng tình dục nào.

Có khi nào bà cảm thấy có điều gì đó thật đặc biệt khi bà là vị chủ tịch nữ đầu tiên?

Sau khi được bổ nhiệm tôi từng nói: Tôi không phải là Chủ tịch nữ của

Harvard. Mà đơn giản tôi là Chủ tịch Harvard. Tôi cũng phải đáp ứng mọi yêu cầu như những người khác; tôi phải tốt, phải làm được những gì to lớn, tuyệt vời. Nhưng tôi đã sớm nhận ra rằng, điều này có ý nghĩa như thế nào đối với con người trên thế giới, khi thấy một người phụ nữ ở cương vị này. Tôi đã nhận được những bức thư của các cô gái Trung Quốc, các em viết: giờ thì cháu hiểu rằng, cháu cũng có thể trở thành một nhà khoa học. Có những ông bố đã nói với tôi: Giờ

thì tôi tin rằng đứa con gái bé bỏng của tôi cũng có thể đạt được tất cả. Một cụ bà 97 tuổi, tốt nghiệp Trường ĐH Radcliffe - từng là trường đại học dành cho phụ nữ và là một bộ phận của Harvard - đã viết, bà ấy chưa bao giờ cảm thấy được đối xử bình đẳng trong thế giới Harvard: Nhưng giờ thì tôi đã hiểu, vì sao tôi lại sống lâu đến thế này.

Nguyễn Xuân (theo Spiegel)